

Breviarium Chronologicum Veteris Testamenti Rerum Gestarum

Ab Orbe condito Vsque ad Christum natum Synopses complectens.
Xenivm Academicae Sodalitati Dominorum, B.M.V. Annuntiatae Herbipoli
oblatum

Aetas Regalis : Complectens Synopses Sacræ & Profanæ Historiæ a
Samuelo & Regum Hebræorum initio, usq[ue] ad finem captivitatis
Babylonicæ, & initium Persicæ Monarchiæ

Gartner, Michael

Herbipoli, 1696

Nova Inventa & Vrbium Natales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65112](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-65112)

**S. 8. Nova inventa, &
biuum natales.**

David variorum instrumentorum musicorum inventor, qui Hymnos & odas decantare docuit. præcipuum autem instrumentum era **Kinnor** constans decem chordis, & indigens plectro: hinc Nablum ducim sonos & modulos habens, mutum digitis.* Cymbala ærea, & grandia & cætera, quorum usus accidit, uti Hebræi fatentur. Tempore **Salomonis** primū via regia est traiiciendi in Tharsis Indiæ regnum, ad aurum & argentum, lapides pretiosos & pavones inde adductos: hinc aurum appellatur in Hebrewo **Parvaim**, quasi ex utroque allatum, quæ via ante incognita erat, postmodum autem sulcari costatum est mare tam versus Orientem, navigant Hispani, quam versus Occidentem, Molucis præternavigatis, Lusitani solent.*

usq; ad annum mundi 317. 209
Piseus quidam Tyrhenus pirata tu-
bam invenit tempore Roboam.*
Impiissimum inventum Jeroboam
fuerunt vituli aurei, ad imitatio-
nem ejus vituli, quem Patres Ju-
deorum confilarunt in deserto, idque
ad similitudinem Apis, quem specie
vituli vel bovis coluerunt in Ægyp-
to, quod Jeroboam à facie Salomonis fu-
git, ibique, sic coli vidit, & fortasse, ut
non vana conjectura est, ad reconcili-
liandam sibi gratiam Regis ipse quo-
que coluit: Ideoq; schisma inter He-
braeos facturus similes vitulos erexit,
ut Ægyptiorum gratiam & favorem
captaret, quorum auxiliis fretus resi-
stiteret Roboamo & Judæis. Erectis
hincen monstribus factæ & fictæ divini-
tatis, turpissimorum Numinum pro-
pudiola colluvies mox inter Israëli-
tas in honore esse cœpit. Et quem-
cunque Deum, unaquæq; gens fabri-
bricata est, illum posuerunt in fanis
excelsis Idololatræ Hebræi: Beelzebu-
bum muscarum Deum, quem adora-
verunt Accaronita ad abigendas mus-

cas, quibus ipsorum, regio, quip solo humido & calido, ob maris niam abundabat: *Smintheum* le quem finixerunt Cretenses Domini murium: *Parnopium Iovem*, quem bricaverunt *Attici*, culicum & loc starum Præsidem: *Sochothbenum* id est gallinam cum pullis suis, quem Babylonii venerabantur: *Negi* id est gallum gallinaceum, quem *Chutai* excogitaverunt; *Afinum* id est hircum *Sylvestrem* quem *Emilia*, construxerunt; *Nebahazum & Uvacum*, id est canem & asinum quod *Hebrai* coluerunt, *Adramilechum* & *namechum*, id est mulum & asinum liberos suos immolabant vii de *pharvaim*, omnes istos Deastrosnum num nominumquè monstra, Ifraim ex gentibus transtulerunt in Sem am, postquam castissimo veri Nauis cultui terga verterunt, ad virtus conversi, *Ieroboami* nefandissimo vento in *Dan & Bethol* duobus limitibus regni collocatos.

Judæi ne cum Schismaticis Israëlitis ullo sacerorum usu communica-
rent, eam litterarum formam, quæ nuncusitata est, id est, quadratam, mu-
tatis prioribus figuris, condiderunt, ac illas, quæ deinceps Samaritanæ literæ sunt nominatæ, reliquerunt. Ita R. Mo-
sis Gerundus: sub finem Pentateuchi. *
Temporibus Oziae quidam Phidon Ar-
chivus mensuras & pondera reperit. *

Sub Ozia an. penultimum auctore
Iphito Elio Olympiaca certamina ad
excitandam corporis animique virtu-
tem incepérunt singulis 4. annis cele-
brari solita; unde Olympiades exordiū
sumpererunt duobus annis post *

Numa Pompilius annum castigavit
adjectis mensibus Januario & Fe-
bruario vel potius constituit, ut pri-
mus mensis in anno esset Januarius &
secundus Februarius. *

Romæ Tullius Hostilius tertius Rex
primus fuit, qui fascibus & purpura
usu est *

Hydromantia à Persis in Italiam il-
lata

lata est regnante Romæ Hostili

Mydas Rex Phrygiæ primus
qui obliquam tibiam invenit, & barorum primus donaria misit ad templum Delphicum * *Ancus Marcius* primus Salinas Romæ instituit *

Gyges Rex primus picturam intulit Aegypto * *Necho* Rex Aegypti *Psimus* Meschi filius primus ambitum & magnitudinem Africæ per Phœnicios natas investigavit, qui eam toto biennio à mari rubro exorsæ circumvagabundus, & æquinoctialem transgit, medio die Solem dextrum, seus sus septentrionem situm & umbras nistras habuerunt, & per columnam Herculis in Aegyptum tertio anno nondierunt. Hujus rei fit mentione in historia *Ioseph. Paralip. 35 & 4. Reg. 11* *Numa* an. regni sui 4. primus uluis ligneis assibus, scorteis & testaceis supplementum æneorum, qui iamtum in usu erant sed ita ut polteare cuperato ære lignei & testacei absurcentur. Et appetet propter pecunia illa

Hostili
rimus h
nit, & Bi
sifitadte
ns Maria
tituit*
aram intula
gypti Psam
tum & mag
eniosnau
oto biennio
cuminava
transgess
m, seu re
x umbrat
r column
ti oanno
ention hu
4. Reg. 21
mus ulust
testaceis
, qui ju
at postea
tacei abole
ter pecunia
illuc

illiuss insolentiam nummos à **Numa**
fuisse dictos * **Clavis** Chius tempor-
bus **Numa Pompili** primus ferri inter-
se conjungendi glutinum excogita-
vit * **Perillus** an. m. 3482. ante Chri-
sti. excogitavit buculam æream,
quam ipse, cum esset faber ferrarius,
cruciandis hominibus & mugitibus,
tanquam à bove eliciendis, aptam ar-
tificiosè conflavit, & **Phalaridi** obtu-
lit, qui remunerationis loco **Perillum**
primo in eam conjectit, & subjectis
ignibus ementitos mugitus edere
compulit; sic plerumque **Consilium**
malum Consulorū pessimum. & quisq; for-
tuna sue faber est.

Civitates Condita.

Sirna Græciæ civitas condita est
circa tempora **Davidis**, ut **Euse-
bio** placet, in Insula Æolia à filiis **Co-
dri**; Sed videtur potius ab eis restau-
rata, quia priùs ab una ex **Amazoni-
bus** scemini hoc nomen accepisse le-
gitur. * **Ephesus** Joniæ minoris Afriæ
Pro-

Provinciæ civitas 32. an. regni *Dido* ab *Androdo Codri Regis* filio ci-
dita, in illa templum fuit toto orbe
leberrimum *Diana* Deæ dicatum
quod ab *Archiphrone* mira arte conte-
ctum fuerat, quod postea *Herastru*
vir iniquissimus, ut sibi famam acqui-
reret, accendit.* *Miletum* urbis in ea-
dē Jonia Asiæ minoris Provincia in
tempora *Davidis* non tam condita,
quam instaurata. In hac urbe, p[er]f[ect]o
Servio, lana optimè tingeatur;
Milesia vellera* *Carthaginem* anno
3166. sub 70a ante Chri. 887. condi-
dit *Dido*, in cuius medio arcem con-
stituens, eam *Byrsam* à bovis con-
nominavit; *Dido* enim *Tyro* profecta
& fugiens à *Pygmalione* in Africa,
tantum loci emit ab incolis, quantum
corio bovis circumdari posset; co-
rium enim illud in tenuissima fila lo-
cari fecit, quibus amplissimum spa-
cum circumdedit, vocavitque lingua
Phœnicia, *Byrsam*, id est corium, seu
Caribadam, quod villam sonat, mutato

tandem nomine *Carthago* dicta est,
nunc à Mauris possefa vocatur *Tuni-*
tum sive *Tunecum*. Fuerunt & aliæ
Carthagines in diversis provincijs,
sed non ita celebres, velut hæc in A.
frica à Didone constructa.*

Ad tempora *Salomonis* refert Euse-
bius conditam *Albam* urbem in Latio,
Iberos inter & mare Caspium, in qua
primò viri pastores habitabant, adeò
simplices in colæ, ut pecunias, & ultra
centenarium numerum non nōssent,
commercia mercibus inter se facien-
tes; ponderum, mensurarum & agri-
culturæ prorsùs ignari, in bellis verò
expediti: *Strabo* refert apud eos 26.
linguas in usu fuisse, hæc primò Persis,
deinde Macedonibus, postremò Ro-
manis paruit, ab hac urbe **ALBANIA**
& *Albani* dicuntur; qui verò in histo-
riis dicuntur *Albanenses*, illi ab alia
Alba civitate, quæ sita est in Hetruria,
nomenclationem sortiuntur, quamvis
subinde confundantur ab historicis

AL.

ALBANI pro *Albanensibus* & vi
sim.*

Capua Campaniæ civitas sub u.
Rege condita, cui *Capijs* latinoru.
Rex xiv. nomen dedit. Civitas fu.
insignis & maxima, dicuntur adhuc
extare à nova *Capua* duo millia passiu.
um hujus vetustæ urbis fundamenta,
portarum, & templorum, ac ædificio.
rum, quæ urbis dignitatem praefe.
runt, ab *Hannibale*, deinde à Romani.
& demum ab *Hirserico* Vandaloru.
Rege omnino igne ferroq; devasta.
unde poste à nova & ab antiqua du.
bus mille passibus dissita *Capua* exis.
ta est. *Cicero* refert, quod *Capua*
propter agrorum fertilitatem & urbi.
magnitudinem superbissimi viri fac.
rint.*

Classis Tyria pollens mari, in extre.
mo orbis nostri termino condidit *Ca.
des* temporibus *Salomonis*, & post pa.
cos annos *Uticam* in Africa.* Eadem
ætate *Salomonis* conditæ sunt *Carthago* &
Mig.

Magnesia in Asia. * Temporibus
Roboami structa est *Samos* Partheniae
nomine in mari Jonico * Aurelia con-
dita à Felsino Thuscorum Rege, qui
etiam ei regioni quæ postea *Gallia*
Auria & *Aemilia* à Romanis dicta
est, Felsina nomen indidit tem po-
rius *Athalia*. * *Bonomiam* tempori-
bus Ios condidit Thuscorum Rex, qui
bon dictus est, & urbi nomen dedit *
Roma condita à ROMULO an. 3302
ante Christ. 751. sub *Achaio* * *Syra-*
co & *Catina* in Sicilia conditæ cir-
ca tempora *Manassis* Regis Judæ *
Byzantium à *Pausania* Spartanorum
Rege in Thracia conditum sub MA-
NASSE * *Tarentum* conditum à *Par-*
thenius Duece Phalanto sub *Amone* *
Samaria condita (in urbis scilicet for-
mam, iam enim anteà vicus erat) ab
Amri qui eam fecit regni Metropo-
lim, cum antè Tyrsa hoc honore exi-
mua fuisset, ut habetur 3. Reg. 16. à
condita *Samaria* Æra sive principium
Rationis 10 Tribuum deducta est,

K

juxta

218 *Etas IV. ab an m. 2940.*

juxta quam Israëlitæ numerab.
Samaria condita, sicut Romania
dita Roma.

**S. 9. Scientiis & Artib
Celebres.**

HOMERUS Poëta Græcusexco
lentissimus natus an. m. 3030
ante Christ. 1014. *Salomonis* 19, de Pa
triâ ejus nihil certi habetur; cumenim
pauper effet, & omnium rerum indi
gus, nulla civitatum illam agnovit
post mortem verò ob claritatem no
minis Græciæ urbes, teste Ciceron
pro Archia Poëta, certarunt inter
cujus effet. Dictus fuit *Maleficus*
idem ac genitus ad fluvium *Melius*
posteaquam autem oculis capitū
appellari cœpit *Homerus*; Jones
cœcos ita nominabant, quod *Homo*
id est ducibus itinerum indigena
quamdiu vixit, cum extrema pauci
tate luctatus est, nullibi certa fin
habitatione, donec tandem ad Arc
dum littus inter aspera scopuloru
& M